

N:o 1.

Toht. Lutheeruksen esipuhe.

Lyhyt opetus, mitä ihmisen tulee evankeliumeista etsiä ja odottaa.

Yleisenä pahana tapana on, että evankeliumit luetaan ja nimitetään kirjain mukaan ja sanotaan: evankeliumia on neljä. Siitä on ollut seurauksena, ettei tiedetä mitään siitä, mitä pyhä Paavali ja Pietari sanovat epistoloissaan, ja että heidän opetuksensa pidetään ikäänkuin vaan evankeliumien opin lisäyksenä, kuten myöskin saadaan kuulla eräässä Hironymuksen esipuheessa. Sitäkin vielä pahempi tapa on, että evankeliumit ja epistolat pidetään lakikirjoina, joista tulee oppia, mitä meidän pitää tekemän, ja joissa Kristuksen töitä ei kuvata meille muuna kuin esimerkkinä. Joka nyt tällaista kahdenkertaisesti eksyttävää arvelua sydämässensä säilyttää, hänelle ei lähde evankeliumien eikä epistolain lukemisesta mitään hyötyä eikä kristillisyyttä, vaan hän pysyy paljaana pakanana kuten ennenkin.

Ensiksi tiedettäköön, että evankeliumi on ainoastaan **yksi**, vaikka monta apostolia on sen kirjoittanut. Jokainen Paavalin ja Pietarin epistola sekä Luukkaan Apostolein Teot on yksi evankeliumi, vaikkei tosin jokainen niistä kerro kaikkia Kristuksen töitä ja sanoja, vaan toinen lyhemmästi, toinen taas laveammasti. Eikä liioin yksikäännoista neljästä suuresta evankeliumista sisällä kaikkia Kristuksen sanoja ja töitä; eikä se ole tarpeellista-kaan. Evankeliumi on, eikä sen tulekkaan mitään muuta olla, kuin kertomus eli historia Kristuksesta. Samoinhan tapahtuu ihmistenkin kesken, että kirjoitetaan kirja jostain kuninkaasta tai ruhtinaasta, mitä hän eläissään on tehnyt, puhunut ja kärsinyt; sen taas voi

monella tavalla kirjoittaa, joko laveasti tahi lyhyesti.

Siis evankeliumi ei ole eikä sen pidä mitään muuta olemankaan kuin aikakirja, historia, kertomus Kristuksesta, kuka hän on, mitä hän on tehnyt, puhunut ja kärsinyt, jonka toinen on pitempään, toinen lyhempään, toinen niin, toinen näin keroellut. Sillä kaikkein lyhimmästi sanoen on evankeliumi kertomus Kristuksesta, että hän on Jumalan Poika ja tuli ihmiseksi meidän tähtemme, että hän on kuollut ja noussut ylös, korotettu kaiken Herraksi. Sen verran mainitsee P. Paavali epistoloissaan, ja sitä sitten tarkemmin selittelee, jättäen sikseen kaikki hänen ihmetyönsä ja vaelluksensa, jotka neljässä evankeliumissa ovat kirjoitettuna. Siitä huolimatta käsittää hän koko evankeliumin täydellisesti ja yltäkyläisesti, joka selvästi ja puhtaasti voidaan nähdä hänen tervehdyksestään Roomalaisille, jossa hän sanoo, mitä evankeliumi on, lausuen: **Paavali Jeesuksen Kristuksen palvelia, kutsuttu apostoliksi, eroitettu Jumalan Evankeliumiin, (Jonka hän on ennen profeetainsa kautta pyhissä raamatuissa luvannut,) Hänen Pojastansa, (joka on Davidin siemenestä lihan puolesta syntynyt; ja on väkevästi ilmoitettu Jumalan Pojaksi pyhityksen Hengen jälkeen, että hän on noussut ylös kuolleista,) se on Jeesus Kristus meidän Herramme.** Room. 1: 1 j. s.

Siinä näet että evankeliumi on historia Kristuksesta, Jumalan ja Davidin pojasta, joka on kuollut, noussut ylös ja Herraksi asetettu; ja siinä on evankeliumin yhteinen summa.

Niinkuin nyt ei ole useampaa kuin **yksi** Kristus, niin ei ole eikä voikkaan olla useampaa kuin **yksi** evankeliumi. Koska myöskään P. Paavali ja Pietari eivät mitään muuta opeta kuin Kristusta äsken mainitulla tavalla, niin ei voi heidän epistolansakaan mitään muuta olla kuin samaa evankeliumia. Niin, vieläpä kun profeetatkin evankeliumia julistavat ja Kristuksesta puhuvat, kuten tässä P. Paavali mainitsee ja jokainen hyvästi tietää, **niin ei ole** heidän opetuksensa, niissä kohdissa, joissa he Kristuksesta puhuvat, **mitään muuta** kuin totista, puhdasta ja oikeata evankeliumia, juuri kuin olisi P. Luukas tai Matteus sen kirjoittanut. Kun esimerkiksi Jesaias sanoo 53 luvussaan, kuinka Kristuksen piti kärsimän ja kuoleman meidän edestämme ja kantaman meidän syntimme, niin on hän kirjoittanut puhdasta evankeliumia käsittänyt, ei hän myöskään ikinä saa mitään valkeutta raamatusta eikä sitä perinpohjaisesti ymmärrä.

Toiseksi, älä tee Kristuksesta Moosesta, joka ei muuta tekisi kuin opettaisi ja antaisi esimerkkejä, kuten muut pyhät tekevät, ikäänkuin olisi evankeliumi joku tapainopettaja tai lakikirja. Sen vuoksi tulee sinun käsittää Kristus, hänen sanansa, tekonsa ja kärsimyksensä **kahdella** tavalla: **Ensiksi** sinulle annettuna esimerkkinä, jota sinun tulee seurata ja siis myöskin tehdä, kuten P. Pietari sanoo 1 Epistol. 2: 21: **Sillä sitä varten olette te kutsutut, että Kristus myös kärsi meidän edestämme, ja jätti meille esikuvan, että teidän pitää hänen askeleitansa noudattaman.** Niinkuin siis näet, kuinka hän on rukoillut, paastonnut, ihmisiä auttanut ja heille rakkautta osoittanut, niin tulee sinunkin tehdä itsellesi ja lähimmäisesellesi. Mutta tämä on vähäpätöisintä evankeliumissa, jonka vuoksi sitä ei tule evankeliumina pitääkään, sillä niin tehden ei ole sinulla Kristuksessa yhtään enemmän hyötyä kuin jostain muustakaan pyhästä, jonka elämä jää hänen omaksi hyväkseen, eikä vähääkään auta sinua. Ja lyhyesti: tavat ei-

vät tee ketään kristityksi, ne tekevät vaan ulkokullatuita ja tekopyhiä. Paljoa korkeammalle tulee sinun pyrkiä. Niin eriskummallista kuin se onkin, on tuota nyt kuitenkin pitkät ajat pidetty parhaana saarnatapana.

Evankeliumin pääkappaleena ja perustuksena on, että ennen kuin otat Kristuksen itsellesi esikuvaksi, ensin otat hänen vastaan ja tunnustat hänen Jumalan sinulle antamaksi lahjaksi ja antimeksi, joka on sinun omasi, niin ettet nähdessäsi ja kuullessasi hänen jostain tekevän ja kärsivän, ollenkaan epäile, etteikö hän itse, Kristus, sellaisine tekoineen ja kärsimyksineen ole sinun omasi, johon saatat ihan siinä määrässä uskaltaa, kuin sinä itse olisit sen tehnyt, niin, vieläpä kuin jos sinä olisit sama Kristus. Katsos, tämä on evankeliumin oikeata ymmärtämistä. Se on Jumalan ääretöntä hyvyyttä, jota ei yksikään profeeta, ei yksikään apostoli, ei yksikään enkeli ole voinut sanoin selittää, ja jota ei yksikään sydän voi kyllin ihmetellä eikä käsittää. Se on Jumalan meitä kohtaan suunnaton rakkauden suuri tuli, josta sydän ja omatunto tulee riemuisaksi, turvalliseksi ja levolliseksi. Tämä se on **saarnatakristillistä uskoa**. Tämän vuoksi sanotaan sellaista saarnaa **evankeliu-miksi**, joka sana suomeksi käännettynä merkitsee iloinen, hyvä, lohdullinen sanoma, jonka mukaan kahtatoista apostolia nimitetään **sanansaattajiksi**.

Tästä sanoo Jesaias 9 luvussaan: **”Meille on lapsi syntynyt ja poika on meille annettu.”** Jos hän on meille annettu, niin täytyy hänen meidän omanamme olla ja meidän ottaa hänet **omanamme** vastaan. Ja Room. 8: 32 sanotaan: **”eikös hän lahjoita meille kaikkia hänen kanssansa?”** Katso, jos siis Kristuksen käsität sinun omaksesi annettua lahjana, etkä sinä sitä epäile, niin sinä olet kristitty. Se uskovapahtaa sinut synnistä, kuolemasta ja helvetistä ja antaa sinulle voiman kaikki voittamaan. Ah, tästä ei voi kukaan kylliksi puhua, ja surkeata on, että vaikka

evankeliumia joka päivä julistetaan, kuitenkin sellainen saarna pidetään maailmasta salattuna.

Jos sinulla nyt siis on Kristus autuutesi perustuksena ja parhaana tavarana, silloin vasta seuraa **toisena** seikkana se, että sinä otat hänen **esikuvaksesi** ja antaut myöskin niin lähimmäistäsi palvelemaan, kuin näet Kristuksen antautuneen sinulle. Katso, silloin on usko ja rakkaus vallan saanut, on Jumalan käsky täytetty, ja ihminen valmis iloisena ja pelkäämätönnä kaikkea tekemään ja kärsimään. Huomaa nyt tämä tarkkaan: Kun Kristus on sinulle lahjana, synnyttää ja elättää hän sinun uskosi ja tekee sinun kristityksi. Mutta kun Kristus on sinulle esikuvana, opettaa hän sinulle töitä; ne eivät tee kristityksi, vaan sinä harjoitat niitä, sittenkun ensin olet kristityksi tehty. Niin kaukana kuin nyt **lahja** ja **esimerkki** ovat toisistaan erillään, niin paljon eroavat myös **usko** ja **työ** toisistaan. Uskolla ei ole mitään omaa, paitsi ainoastaan Kristuksen työt ja elämä. Hyvissä töissä on sinulla jotakin omaa, mutta älkööt ne olko sinun omaksi, vaan lähimmäisesi palvelukseksi.

Tästä näet, ettei evankeliumi oikeastaan ole mikään meiltä vaativa laki- ja käskykirja, vaan Jumalan lupauskirja, jossa hän meille lupaa, tarjoo ja antaa lahjansa ja hyvät työnsä Kristuksessa. Sitä taasen, että Kristus ja apostolit antavat meille monta kaunista tapainopetusta ja selittävät meille lain, on pidettävä hyvänä työnä, kuten Kristuksen kaikki muutkin työt, sillä oikea opettaminen ei suinkaan ole pienin hyvä työ. Siitäpä näemmekin, ettei hän ankarana pakota eikä väkisin vaadi, kuten Mooses tekee kirjoissaan ja lain luonto on, vaan hän lempeästi ja ystävällisesti opettaa, sanoo ainoastaan, mikä on tehtävä ja mikä jätettävä, mikä on pahointekijää ja hyväntekijää kohtaava, mutta ei hän aja eikä pakota kehtään. Vieläpä niinkin suloisesti hän opettaa, että hän pikemmin houkuttelee, taivuttaa ja herättää, sekä sanoo: **”Autuaat ovat vaivai-**

set, autuaat ovat siviät” j. n. e. Ja apostolitkin käyttävät tavallisesti sanoja: **”Minä kehoitan, minä neuvon, minä rukoilen”** j. n. e. Mutta Mooses, hän sanoo: ”Minä käsken, minä kiellän”, sen ohessa hän uhkaa ja peljättää hirmuisilla rangaistuksilla ja vaivoilla. Tämän opittuasi voit sinä hyödyksesi **evankeliumeja** lukea ja kuunnella.

Kun sinä nyt evankeliumikirjan avaat ja luet tai kuulet siitä, kuinka Kristus sinne tai tänne tulee, tai kuinka joku hänen luokseen tuodaan, niin tulee sinun siinä havaita se saarna tai evankeliumi, jonka kautta hän tulee sinulle tai sinä johdatetaan hänelle. Sillä evankeliumin saarnaaminen ei ole mitään muuta, kuin tuoda Kristus meille tai viedä itsemme hänelle. Mutta kuin sinä näet, kuinka hän vaikuttaa jokaiseen ja auttaa jokaista, jonka luokse hän tulee, ja joka hänen luokseen johdatetaan, tulee sinun tietää, että usko sinussa sellaista vaikuttaa, ja että Hän sielullesi tarjoo evankeliumin kautta samaa apua ja hyvyttä. Jos pysyt tässä hiljaa ja annat itsellesi tehdä hyvää, se on, jos sinä uskot, että hän sinulle hyvää tekee ja sinua auttaa, niin se sinulle totisesti on, niin on Kristus sinun ja sinulle omaisuudeksi annettu.

Sitten on tarpeellista, että teet tästä itsellesi esikuvan ja siis myöskin autat ja holhoo lähimmäistäsi, olet myöskin hänelle lahjana ja esimerkkinä. Tästä sanoo Jesaias 40 luvussa: **Lohduttakaat, lohduttakaat minun kansaani, sanoo teidän Jumalanne, Puhukaat suloisesti Jerusalemile ja saarnatkaa hänelle, että hänen sotimisensa on täytetty; sillä hänen rikoksensa on annettu anteeksi, että hän on saanut kaksinkertaisesti Herran kädestä, kaikkein synteinsä tähden,** j. m. Nämä kaksinaiset tavarat ovat nuo kaksi kappaletta Kristuksesta: **lahja** ja **esikuva**; niitä myöskin kuvataan sen perintöosuuden kahdella osalla, jonka Mooseksen laki säättää esikoispojalle annettavaksi, ja monella muullakin kuvauksella.

Kyllä on synti ja häpeä, että me kristityt olemme sellaisiksi tulleet ja evankeliumin suhteen niin huolimattomia olleet, ettemme sitä ainoastaan ole ymmärtämättä, vaan vieläpä kaipaamme toisten kirjain ja selitysten johtoa siihen, mitä meillä on siinä etsittävää ja odotettavaa. Mutta evankeliumit ja apostolein kirjeet on juuri sen vuoksi kirjoitettu, että ne itse olisivat sellaisena tiennäyttäjänä ja opastaisivat meitä profeetain ja Mooseksen, Vanhan Testamentin, kirjoihin, joista itse voisimme nähdä, kuinka Kristus kapaloiliinoin käärittynä on pantu seimeen makaamaan, se on, kuinka hän on profeetain kirjoituksissa käsitetty.

Tässä tulisi meidän tutkimisemme ja lukemisemme harjaantua ja nähdä, mitä Kristus on, mitä varten hän on meille annettu, mitä varten luvattu ja kuinka kaikki kirjoitukset hänen tähtäävät, kuten hän itsekin sanoo Joh. 5: 46: **”Jos olisitte Mooseksen uskoneet, niin olisitte minua uskoneet: sillä minusta on hän kirjoittanut.”** Ja samoin saman luvun 39 v:ssä: **”Tutkikaat raamatuista: sillä ne ovat, jotka todistavat minusta.”** Tätä tarkoittaa P. Paavali roomalaisepistolassaan 1: 1-3, joissa kaikkein ensin tervehdyksessään lausuu: **Jumalan ennen profeetainsa kautta pyhissä raamatuissa luvanneen evankeliumin Hänen Pojastansa.** Tästä näkyy, kuinka evankelistat ja apostolit aina osoittavat meidät raamattuun sanoen: **”Niin on kirjoitettu;”** sanoen: **”Mutta tämä kaikki tapahtui, että täytettäisiin, kuin sanottu oli profeetain kautta j. n. e.”** (Matt. 21: 4 1: 32). Ja Luukas lausuu Apostolien Tekoraamatun 17: 11, että **ne, jotka Thessalonikassa olit, otit juuri mielellänsä evankeliumin vastaan, tutkien joka päivä raamatuista, jos asiat niin olisit.** Samaten P. Pietari kirjoittaessaan edellistä epistolaansa sanoo heti alussa: **jota autuutta profeetat ovat etsineet ja tutkineet, jotka teille tulevaista armoa ennustivat, ja ovat tutkineet, millä taikka minkäkaltaisella**

ajalla Kristuksen Henki, joka heissä oli, ilmoitti, joka oli jo ennen todistanut niistä vaivoista, jotka Kristuksessa ovat, ja siitä kunnia, mikä niitten jälkeen oli tapahtuva; joille ilmoitettu oli, sillä ei he itsiänsä sen kautta palvelleet, vaan meitä, - ja nämät ovat nyt teille niitten kautta julistetut, jotka teille evankeliumia ovat saarnanneet Pyhän Hengen kautta taivaasta lähetetyt; jota enkelit nähdä himoitsevat. 1 Piet. 1: 10-12.

Mitä muuta P. Pietari tällä tarkoittaa, kuin opastaa meitä Raamattuun? Aivan kuin sanoisi: Me saarnaamme ja avaamme teille Raamatun Pyhän Hengen kautta, että itse voitte lukea ja nähdä, mitä se sisältää, ja mistä ajasta ovat profeetat ovat kirjoittaneet, kuten hän sanoo Apost. Tek. 3: 24: **Ja kaikki profetat hamas-ta Samuelista, ja sitte edespäin jokainen, kuin heistä on puhunut, ovat myös kaikki näitä päiviä ennustaneet.** Tästä kirjoittaa Luukaskin 24: 45, että **Kristus avasi apostolein ymmärryksen kirjoituksia ymmärtämään.** Ja Kristus sanoo Joh. 10: 1, 2, 3, 9, että hän itse on ovi, ja hänen kauttaan pitää sisälle mentämän, ja joka hänen kauttaan menee sisälle, sille ovenvartia (Pyhä Henki) avaa, ja hän löytää laitumen ja autuuden. Niinpä siis vihdoin jää se totuudeksi, että evankeliumi itse on meidän opastajamme ja johdattajamme raamattuun; samoin haluaisin minäkin tällä esipuheellani evankeliumiin johdattaa ja siinä neuvoja antaa.

Mutta katsokaapas, kuinka siivoja, hellätuntoisia, hurskaita lapsia me olemme: Päästäksemme tutkimasta raamattua ja oppimasta siellä tuntemaan Kristusta emme pidä Vanhaa Testamenttia minäkään, ikään kuin se nyt muka olisi aikansa ollut eikä enään minäkään arvoinen, vaikka kuitenkin sillä yksistään on nimenä Pyhä Raamattu. Evankeliumia taasen ei oikeastaan pitäisikään sanoa Raamatuksi vaan suulliseksi sanaksi, joka Raamattua selittäisi, kuten Kristus ja apostolit ovat teh-

neet. Senpä tähden ei Kristuskaan itse ole mitään kirjoittanut vaan ainoastaan puhunut, eikä hänen oppiansa ole nimitetty Raamatuksi vaan evankeliumiksi, se on suloiseksi sanomaksi tai julistukseksi, jota ei kynällä vaan suulla harjoitettaisiin. Niinpä lähdemme mennä huristamaan, teemme evankeliumista lakikirjan, sääntökaavan, Kristuksesta Mooseksen, auttajasta ainoastaan opettajan. Eiköhän Jumalan pitäisi rangaista sellaista tyhmää, hullua kansaa? Kohtuullista onkin, että hän on sallinut meidän takertua paavin oppiin ja ihmisen valheisiin, kun me hylkäsimme hänen

Raamattunsa, ja että meidän täytyi Pyhän Kirjan sijasta opetella valheellisen houkkion ja ilkeän petturin päätöksiä ja vääryyksiä. Oi suokoon Jumala, että kristittyjen kesken puhdas evankeliumi niin tunnettu olisi, että tämä minun työni kävisi mitä pikemmin hyödyttömäksi ja tarpeettomaksi. Silloin voitaisiin totisesti toivoa, että Pyhä Raamattukin pääsisi takaisin kunniaansa. Riittäköön tämä esipuheeksi ja opetuksesi kaikessa lyhykäisyydessä sanottuna; selityksessä tahdomme laveamalta tästä puhua. Amen.